

ИВАН ЦЕПАРОСКИ

МОНАСТИРИ СВЕТЕ ГОРЕ

ВЕЛИКА ЛАВРА ПРОСТОР И ВРЕМЕ

Ми такорећи постојимо
више у простору
а мање у времену.

Али, међу зидинама
Велике Лавре
никада није тако.

Тамо и простор
и време
тихо трају.

Тамо је и трајање
отуда
простор и време.

Тамо свако Ја
је материја
и меморија

која излази из соба
садашњости и иде
ка одајама прошлости.

ХРАМ И КИПАРИС

Када се кипарис засади
у двориште манастирско
то је као да се гради
носећи стуб саборне цркве.

Када се кипарис засади
у двориште манастирско
то је као да се закити стожер
у средишту небеских села.

Када се кипарис засади
у двориште манастирско
то је као да се подупре небо
да не притисне земљу.

Када се кипарис засади
у двориште манастирско
то је као да се спасава свет
од своје могуће кратковечности.

А када је пре више од хиљаду година
Кипарис засађен у дворишту
Велике Лавре додирнуо својом руком
Св. Атанасиј, он му је одредио и судбину:

Вековима да се издиже и
до дана данашњег да тихује
пред капијом храма који је
и данас први међу првима.

Када се кипарис засади
у двориште манастирско
то је као да се сања
рађање Божјег сина.

ВАТОПЕД
ЦАРСКИ ГОВОР МАНАСТИРА

„Ако ме није основао
император Константин Велики,
и ако ме није обновио касније
император Теодосиј Велики,
тада није могуће
да име нисам добио
због чудног спасења
детета по имену Аркадиј,
императора Теодосија
највољенијег синчића.”

Тако је манастир поучавао
црквене хагиографије да је
Богородица спасила дете,
а записали су они још и да:

„После једног стравичног
бродолома нађено је
у куйини деџе
(*ваџо њаедион*)
крај обале на месту
на коме се сада издиже
манастир који отуда
и доби име своје.”

Манастир Ватопед,
царском славом овенчан,
поносно се сећа и данас
легенди своје
царске и светачке историје,
иако би поета Кавафи
одабрао једну другу,
не толико славну историју
везану за име манастира.
Он би мирно изразио у стиховима да
име не значи *у куйинама деџе*
него сасвим непривлачно
и неузвишено изведено
жбуње у њољу (ваџо њедион).

Ова од тумача
замишљена а од Кавафија
никада ненаписана песма
не може да му одузме
понос и славу
царском манастиру.

ХИЛАНДАР
ВОДА И БРАЗДА

Кад пијеш воду из бунара
у Хиландару је као да
пијеш вино из његових
старих винарских подрума.

Кад пијеш воду из бунара
у Хиландару је као да
напијаш се мудрошћу
Светог Симеона и Светог Саве.

Кад пијеш воду из бунара
у Хиландару је као да
гасиш жеђ заједно са
зографима који су тамо живописали.

Кад пијеш воду из бунара
у Хиландару је као да
понављаш пострижење
монаха Кирила Пејчиновића.

Кад пијеш воду из бунара
у Хиландару је као да
пијеш вино чудотворне лозе
Светог Симеона Мироточивог.

Кад пијеш воду из бунара
у Хиландару је као да
копаш бразде које ће ти потом
брижно душу заливати.

Превео с македонског
Рајко Лукач